

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3
**Academic Leadership of Administrators Affecting Internal
Supervision in Schools under Songkhla Primary Educational
Service Area Office 3**

คชพล คชพลายุกต์¹, นวรัตน์ ไชยมภู²

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, ประเทศไทย

Kotchapon Kotchapalayook¹, Navarat Waichompu²

^{1,2}Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University, Thailand

✉: bomcia6210@gmail.com

(Corresponding Email)

Received: 06 June 2025; Revised: 02 July 2025; Accepted: 03 July 2025

© The Author(s) 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับการนิเทศภายในสถานศึกษา 3) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression analysis) ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60, SD = 0.44) การนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.62, SD = 0.37) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R²) เท่ากับ 0.761

คำสำคัญ : (ภาวะผู้นำทางวิชาการ), (การนิเทศภายในสถานศึกษา), (โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3)

Abstract

This research aimed to: 1) study the level of academic leadership of school administrators, 2) study the level of internal supervision within schools, and 3) investigate the impact of academic leadership of school administrators on internal supervision within schools. Data collection was conducted using a questionnaire. Statistical methods used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis. The research results found that academic leadership of school administrators, Songkhla Primary Educational Service Area Office 3, in terms of communicating school goals, was at the highest level overall ($\bar{x}$ = 4.60, SD = 0.44). Supervision within the school, schools under the Songkhla Primary Educational Service Area Office 3, was at the highest level overall and in each aspect ($\bar{x}$ = 4.62, SD = 0.37). Academic leadership of administrators affecting supervision within the school, schools under the Songkhla

Primary Educational Service Area Office 3, was statistically significant at the 0.01 level, with a predictive coefficient (R²) of 0.761

Keywords: (Academic leadership), (Internal supervision in schools), (Schools under the Office of the Primary Education Area of Songkhla, Area 3)

1. บทนำ

การพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา จำเป็นต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพทางด้านวิชาการเป็นสำคัญ เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการปฏิบัติอย่างหลากหลาย ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการที่สำคัญ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน กล่าวคือ กระบวนการบริหารเป็นการบริหารจัดการวางตัวบุคลากรให้ทำงานได้ตรงตามความรู้ความสามารถ กระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหาร และครูร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตร จัดการเรียนการสอน วัดและประเมินผล ส่วนกระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ ฐานสถานการณ์ นโยบายการจัดการศึกษา หลักสูตรและองค์ประกอบต่างๆ สำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องอาศัยการจัดการนิเทศอย่างเป็นระบบ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะสนับสนุน ส่งเสริมการศึกษาอย่างจริงจัง (ดวงแข สุขประเสริฐ และ ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ. (2563). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา สพป. สุพรรณบุรี 3. วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 6(2), 297-298.) ซึ่งต้องอาศัยภาวะผู้นำในการขับเคลื่อน ภาวะผู้นำจึงมีบทบาทสำคัญในการบริหารงานต่างๆ ให้ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะภาวะผู้นำที่ดี ย่อมส่งผลต่อองค์การให้ได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ต้องการ ซึ่งเป็นความสามารถของบุคคลในการใช้ศิลปะแห่งกระบวนการอิทธิพลชักนำคนในความสัมพันธ์ ให้ปรารถนาทำกิจกรรมในสถานการณ์หนึ่ง จนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้นำจะต้องเป็นผู้ที่มีการตัดสินใจที่ดีทันต่อเหตุการณ์มีความสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ดีและเหมาะสม มีหลักรู้จักประสานสามัคคีและมุ่งพัฒนาการศึกษาที่ดีกว่าอยู่ตลอดเวลา การพัฒนาภาวะผู้นำให้เกิดขึ้นในผู้บริหารสามารถทำได้โดยการฝึกอย่างจริงจังให้มีความมุ่งหมาย มีความเชื่อมั่นในตนเองและมีพลังจิตที่เข้มแข็ง ในการที่จะพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนดีมีคุณภาพ ซึ่งต้องมีการพัฒนาความเข้มแข็งของผู้นำและบุคลากร โดยผ่านกระบวนการจัดการทางด้านวิชาการ การเรียนรู้ และกิจกรรมต่างๆ ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ตามมาตรฐานและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีมีคุณภาพต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี มีความเป็นประชาธิปไตย และบริหารงานแบบกระจายอำนาจ โดยเน้นให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมคิดร่วมทำ สร้างให้ครูเกิดศรัทธา โดยทำตัวเป็นแบบอย่างแก่ครู ให้อิทธิพลและกำลังใจ สำหรับยุทธศาสตร์การวางแผนดำเนินงานมีการกำหนดทิศทางการทำงาน โดยทุกงานต้องชัดเจน ทิศทางการดำเนินงานมุ่งไปที่ “เด็ก” มีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานของกลุ่มโดยวางแผนเป็นเดือน สัปดาห์

และวัน มีการนิเทศติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง (นฤมล สุวรรณรงค์, 2564, น. 13; ทวีชัย ตันภูบาล, 2565, น. 12) ซึ่งต้องอาศัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดเป้าหมาย

ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษา เพราะสามารถสร้างวิสัยทัศน์และขับเคลื่อนสถานศึกษาจนนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ของสถานศึกษาได้ โดยกระบวนการโน้มน้าวของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างเป้าหมายความสำเร็จที่จุดเดียวกันขององค์กร โดย Hallinger & Murphy (1985, pp.221-224) กล่าวว่า กำหนดองค์ประกอบของพฤติกรรมความเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ 11 ด้าน ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน การนิเทศและการประเมินผลการสอน การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน การควบคุมการใช้เวลาในการสอน การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ (บุญพา พรหมณะ. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.) ซึ่งองค์ประกอบของพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพและกระบวนการการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะให้คำแนะนำและช่วยเหลือ ร่วมกันแก้ไขปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในการจัดการเรียนการสอน

การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศกับครู เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ครูในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู (วิชญา ย่างงาม, 2564, น. 15) มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา เนื่องจากการนิเทศภายในช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเอง หากครูยังมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ในห้องเรียน ครูก็จะเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่ได้สมบูรณ์แบบและจะมีความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานทุกด้าน ช่วยครูให้ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ครูผู้สอนแต่ละคนสามารถสังเกตการทำงานหรือการสอนของครูคนอื่น ๆ เพื่อปรับปรุงการสอนของตน นอกจากนี้จะมีการแลกเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์การสอน และรับเอาวิธีการใหม่ๆ จากครูคนอื่นไปทดลองใช้ รวมทั้งเรียนรู้วิธีการช่วยเหลือให้การสนับสนุนแก่ครูคนอื่น ๆ จะเป็นการช่วยกระตุ้นครูให้มีการวางแผน จัดทำจุดมุ่งหมายและแนวปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน โดยครูแต่ละคนสามารถให้ความช่วยเหลือเพื่อนครูด้วยกันเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาการสอนอย่างกว้างๆ ภายในโรงเรียน การวางแผนฝึกหรือให้บริการเสริมวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร และการกระตุ้นให้ครูผู้สอนทำงานวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของครูกับกลุ่ม และชี้ให้เห็นความสามารถในการควบคุมและจัดการความน่าเชื่อถือ และความเป็นวิชาการของครูคนนั้นได้ และการนิเทศจะเป็นกระบวนการที่ท้าทายความสามารถของครูให้มีความคิดเชิงนามธรรมสูงขึ้นในขณะที่ปฏิบัติงาน ครูผู้สอนจะได้รับข้อมูลย้อนกลับซึ่งเป็นผลมาจากผลการประเมิน ข้อมูลเหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นข้อดีและข้อเสียของการปฏิบัติงาน รวมทั้งแนวคิดหลายแนวทาง ที่จะ

ใช้เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งวิธีการดังกล่าว จะเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำทนาย และช่วยพัฒนาแนวคิดเชิงนามธรรมของครูให้สูงขึ้นด้วย โดย Harris (1985, p. 10-13) กล่าวว่า ขอบข่ายการนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 10 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดระบบการเรียนการสอน การบริหารบุคลากร การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ การศึกษาอบรมครูประจำการ การปฐมนิเทศครูใหม่ การจัดบริการพิเศษแก่ครู การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและการประเมินผลการสอน ซึ่งจะช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตร ตามความต้องการของสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน

นอกจากนี้ จากผลการติดตามตรวจสอบประเมินผลและนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ปีการศึกษา 2564 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นมูลเหตุสำคัญประการหนึ่งที่มีผลทำให้ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไม่บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารขาดภาวะผู้นำและการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและในการจัดการนิเทศภายใน สถานศึกษานั้นจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญคือ ผู้บริหารเพราะผู้บริหารมีบทบาท และหน้าที่ที่สำคัญในการนิเทศภายในสถานศึกษาที่สนับสนุนให้เกิดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้ได้ ตามมาตรฐาน เสวลักษณะ บุญมาก (2563 อ้างถึงใน พัชรินทร์ ช่วยศิริ, 2554, น. 3) กล่าวว่า “ผู้บริหารมีส่วนสำคัญที่จะผลักดันการนิเทศภายในสถานศึกษาให้บรรลุผลเป็นประโยชน์ต่อการ ปรับปรุงการเรียนการสอนทั้งมวลในสถานศึกษา” ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับครูย่อมรู้ สภาพปัญหาและความต้องการของบุคลากรภายในสถานศึกษาเป็นอย่างดีการนิเทศการศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับหน่วยงานทุกระดับ ดังนั้น ภารกิจที่สำคัญประการหนึ่ง ของผู้บริหารคือ การนิเทศ โดยเฉพาะการนิเทศการสอนของครูให้มีการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุ วัตถุประสงค์ การนิเทศมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง ในบางครั้งแม้ครูจะได้ใช้ ความสามารถ ในการจัดกิจกรรมตามที่วางแผนไว้แล้วก็ตาม อาจจะมีบางสิ่งบางอย่างขาดตกบกพร่อง ทำให้การสอนขาดความสมบูรณ์ ปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษา อาทิเช่น ปัจจัยนำเข้าด้านคุณภาพของตัวนักเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่วัสดุอุปกรณ์ การบริหารงาน การจัดการเรียนการสอน และการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เมื่อพิจารณาแล้วผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สุดในการพัฒนางานนิเทศ และพัฒนาครูให้สามารถปฏิบัติงานสอนได้อย่างเต็มตามศักยภาพและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ และมีความสามารถในการกระตุ้นให้บุคลากรในองค์กรได้ใช้ศักยภาพที่ดีที่สุด ทำงานให้เกิดผลสูงสุด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3, 2566)

จากสภาพปัญหาและสาเหตุต่าง ๆ ดังกล่าวในข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาในภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาที่เหมาะสม และเป็นผลดีต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สงขลา เขต 3

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3
2. เพื่อศึกษาระดับการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ซึ่งมีจำนวน 3,280 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้โปรแกรม G* Power Analysis (Faul, Erdfelder, Lang, & Buchner, 2007) โดย Test family เลือก F-test, Statistical test เลือก Linear multiple regression: fix model, R2 deviation from zero กำหนดค่าอิทธิพลขนาดกลาง (Effect size) = 0.15 (Cohen, 1988) ค่าความคลาดเคลื่อน (Alpha) = .05 และค่า Power = .95 ตัวแปร อิสระ (Number of predictors) 11 ตัวแปร ได้กลุ่มตัวอย่าง 178 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโดยใช้วิธีการทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามเกณฑ์สัดส่วนไม่คงที่ตามประชากรจำแนกตามอำเภอ และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก (Lottery) โดยแบ่งการเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 3 ประกอบด้วยพื้นที่รับผิดชอบ 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอจะนะ อำเภอนาทวี อำเภอเทพา อำเภอสะบ้าย้อย และอำเภอสะเดา ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชื่ออำเภอ ในพื้นที่รับผิดชอบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

ลำดับ	ชื่ออำเภอ	จำนวน ประชากร (คน)	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	จะนะ	759	42
2	นาทวี	544	29
3	เทพา	743	40
4	สะบ้าย้อย	679	37
5	สะเดา	555	30
	รวม	3,280	178

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) จำนวน 2 ข้อ ประกอบด้วย ตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย 11 ด้าน ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน การนิเทศและการประเมินผลการสอน การประสานงาน ด้านการใช้หลักสูตร การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน การควบคุมการใช้เวลาในการสอน การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ จำนวน 55 ข้อ โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของ (Likert:1961) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 10 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดระบบการเรียนการสอน การบริหารบุคลากร การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ การศึกษาอบรมครูประจำการ การปฐมนิเทศครูใหม่ การจัดบริการพิเศษแก่ครู การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และการประเมินผลการสอน จำนวน 50 ข้อ โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของ (Likert:1961) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาดไทย ถึงผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามออนไลน์ผ่านบริการของ google form ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำการจัดส่ง QR Code แบบสอบถามผ่านทางออนไลน์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านทางกลุ่มไลน์ของโรงเรียน พร้อมทั้งแนบรายละเอียดและกำหนดระยะเวลาเก็บข้อมูล ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ ระหว่างวันที่ 10-30 ตุลาคม 2566

3. ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

4. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของการตอบ จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมานำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. ภาวะผู้นำทางวิชาการ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วเทียบกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ซึ่งแบ่งค่าช่วงคะแนนเป็นช่วง ๆ โดยมีความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 22-23)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ผู้บริหารมีทางวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ผู้บริหารมีทางวิชาการอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ผู้บริหารมีทางวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ผู้บริหารมีทางวิชาการอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ผู้บริหารมีทางวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วเทียบกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ซึ่งแบ่งค่าช่วงคะแนนเป็นช่วง ๆ โดยมีความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 22-23)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. ทดสอบสมมติฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลกระทบต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression analysis) โดยวิธี Enter

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) ของการใช้สถิติก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ (Hair & et al, 2010)

4.1 การมีข้อมูลลักษณะการแจกแจงเป็นโค้งปกติ (Normality) และตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามมีความสัมพันธ์เชิงเส้น (Linearity) โดยพิจารณาจากค่า Normal Probability Plot พบว่า ค่าเฉลี่ยของข้อมูลส่วนใหญ่จะอยู่รอบ ๆ เส้นตรง ดังนั้นสรุปได้ว่า ลักษณะของข้อมูลมีการแจกแจงแบบปกติจึงพอสรุปได้เป็นค่าเดียวกัน ถือว่ามีการแจกแจงแบบโค้งปกติ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2551 น.191)

4.2 ทดสอบความแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อนที่ต้องมีความเป็นเอกภาพ (Homoscedasticity) และข้อมูลไม่มี Outliers โดยพิจารณาจากกราฟ Scatter Plot พบว่ามีการกระจายของจุดห่างจากเส้นตรงอย่างสมมาตร และอยู่ระหว่าง ± 3

4.3 ตัวแปรอิสระแต่ละตัวไม่มีความสัมพันธ์พหุร่วมเชิงเส้นสูง (Multicollinearity) ไม่เกิดปัญหาความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์ (Autocorrelation) โดยการพิจารณาจากค่า Tolerance และค่า VIF พบว่า ค่า VIF = 8 ซึ่งไม่เกิน 10 ส่วน ค่า Tolerance = 0.90 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่า ตัวแปรอิสระแต่ละตัวไม่มีความสัมพันธ์พหุร่วมเชิงเส้นสูง (Multicollinearity)

4.4 ไม่เกิดปัญหาความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์ (Autocorrelation) โดยพิจารณาจากค่า Durbin-Watson ได้เท่ากับ 2.27 ซึ่งอยู่ในช่วง 1.50-2.50

4. ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.761 หมายความว่า ตัวแปรพยากรณ์ คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการนิเทศ และการประเมินผลการสอน ($Beta = 0.239$) ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ($Beta = 0.221$) และด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ($Beta = 0.247$) สามารถทำนายตัวแปรเกณฑ์ คือ การนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ได้ร้อยละ 76.10 สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรินทร์ อุตสาหะ (2564) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลกระทบต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อรรถศาสตร์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาวะผู้นำ ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการนิเทศภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .014 สมการพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการนิเทศภายใน 72 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอรรถศาสตร์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับสมมาตร สุวรรณขำ (2565) ที่ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตาม

ทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 และแสดงทัศนคติเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการว่าผู้บริหารมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดให้ได้มาตรฐาน แสดงออกถึงความสามารถในการโน้มน้าวใจครูให้เกิดความตระหนักในการมีส่วนร่วมพัฒนาและบริหารงานวิชาการ การกำหนดและการสื่อสารวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการเรียนรู้ การพัฒนาและการบริหารจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน เทคโนโลยี นวัตกรรม และการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ การพัฒนาครู การนิเทศติดตาม ประเมินผล การวิจัย และการประกันคุณภาพและสอดคล้องกับ ศุภลักษณ์ สีสหคุณากร (2560) ที่ทำการศึกษารื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = 0.804$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	(b)	S.E.	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (constant)	0.677	.177		3.815	0.000
1. ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน (X_1)	0.080	.054	0.096	1.461	0.146
2. ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน (X_2)	-0.010	.069	-0.012	-0.149	0.882
3. ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน (X_3)	0.201	.076	0.239	2.641**	0.009
4. ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร (X_4)	0.102	.080	0.115	1.274	0.205
5. ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (X_5)	-0.008	.079	-0.009	-0.098	0.922
6. ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน (X_6)	0.204	.071	0.221	2.898**	0.004
7. ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด (X_7)	-0.042	.073	-0.049	-0.577	0.565
8. ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู (X_8)	0.208	.071	0.247	2.930**	0.004
9. ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (X_9)	0.070	.078	0.080	0.899	0.370
10. ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ (X_{10})	0.066	.076	0.075	0.865	0.388
11. ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ (X_{11})	-0.015	.064	-0.018	-0.236	0.814

$R = 0.872, R^2 = 0.761, F = 48.014, SE eat = 0.184 Sig = P < 0.01$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. องค์ความรู้ใหม่

การบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพจะดำเนินไปได้ต้องอาศัยบุคคลสำคัญในการดำเนินการจัดการกิจการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ คือผู้บริหารนั่นเอง ผู้บริหารในฐานะผู้นำมีบทบาทสำคัญในการกำกับ นิเทศ ติดตามการสอนของครูและจะต้องใช้ภาวะผู้นำให้เกิดประโยชน์และเกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำในการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ตามจุดมุ่งหมายและโครงสร้างสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรรวมทั้งพัฒนาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ผู้บริหารจะต้องเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร กระบวนการพัฒนาหลักสูตร การจัดทำเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศติดตาม และประเมินผลการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุตามเป้าหมายของการศึกษาของชาติ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีภาวะผู้นำและมีลักษณะเฉพาะหลายประการที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนให้มากขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนควรต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อดำเนินการให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน โดยจะต้องปรับปรุงพันธกิจของโรงเรียน ประชาสัมพันธ์เป้าประสงค์ของโรงเรียน ดำเนินการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี ส่วนที่มีอิทธิพลมากที่สุดในภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

5. สรุป

1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร และด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน รองลงมา คือ ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน และด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ตามลำดับ

2) การนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดระบบการเรียนการสอน รองลงมา ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการบริหารบุคลากร ซึ่งเท่ากับด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ตามลำดับ

3) การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.761 หมายความว่า ตัวแปรพยากรณ์ คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน ($Beta = 0.239$) ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ($Beta = 0.221$) และด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ($Beta = 0.247$) สามารถทำนายตัวแปรเกณฑ์ คือ การนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ได้ร้อยละ 76.10

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ควรมีการติดตาม ประเมินการจัดการศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา และ จัดประชุมระดมความคิดเห็น จากบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อวางแผนร่วมกัน กำหนดเป้าหมาย ปรับวิสัยทัศน์ กำหนดพันธกิจ กลยุทธ์ ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีการปรับแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการพัฒนา และนโยบายการปฏิรูปการศึกษา พร้อมทั้งจัดหาทรัพยากร จัดสรรงบประมาณ มอบหมายงานให้ ผู้รับผิดชอบ ดำเนินการพัฒนาตามแผนงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง

2. ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ควรมีการจัดตั้งอำนวยการความสะอาดให้ครูมีห้องทำงานอุปกรณ์เครื่องมือรวมถึงสภาพแวดล้อมที่สะดวกสบายเอื้อต่อการปฏิบัติงาน เนื่องจากการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในระบบการศึกษา ทำหน้าที่เป็นกระดูกสันหลังที่ช่วยให้แน่ใจถึงความเป็นอยู่ที่ดีของนักเรียน ครู และชุมชนโรงเรียนโดยรวม ในความเป็นจริง การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จสามารถส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนได้

3. ควรส่งเสริมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน และครูให้มีความสมบูรณ์พร้อมอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนให้มีทักษะในการดำรงชีวิต จึงจำเป็นที่ทุกโรงเรียน ในฐานะหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบในการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตผู้เรียน และแก้วิกฤตสังคม จึงควรนำระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนมาประยุกต์ใช้และพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนาารูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป

2. ควรศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมในการแสดงศักยภาพและความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของครูเกี่ยวกับการสอนในรายบุคคล

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ในด้านอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่ข้อค้นพบใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารพัฒนาองค์กรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551ข). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนุมนุสสรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จรินทร์ อุตสาหะ. (2564). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ดวงแข สุขประเสริฐ, & ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ. (2563). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 6(2), 496-511.*
- ทวิชชัย ต้นภูบาล. (2565). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นฤมล สุวรรณรงค์. (2564). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา)*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พัชรินทร์ ช่วยศิริ. (2554). *การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภีชาวิชญ์ ยางงาม. (2564). *กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 3 (การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา)*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมมาตร สุวรรณขำ. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, 4(1), 89-114.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2560). *ปฏิรูปการเรียนรู้สำคัญที่สุด*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อัศนีย์ สุกิจใจ. (2560). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิชาการตามหลักพุทธธรรมของผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดนครสวรรค์ (ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Harris, B. M. (1985). *Supervision behavior in education* (2nd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.